

Soek jy 'n fantastiese tutor?

www.teachme2.com/matriek

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

GEOGRAFIE V1

NOVEMBER 2022

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 13 bladsye.

MARKING PRINCIPLES FOR GEOGRAPHY- NSC NOVEMBER 2022 AND NSC/SC JUNE 2023

The following marking principles have been developed to standardise marking in all provinces.

MARKING

- ALL questions MUST be marked, irrespective of whether it is correct or incorrect
- Where the maximum marks have been allocated for a particular question, place an over the remainder of the text to indicate the maximum marks have been achieved.
- A clear, neat tick must be used: ✓
 - If ONE mark is allocated, ONE tick must be used: ✓
 - If TWO marks are allocated, TWO ticks must be used: ✓✓
 - The tick must be placed at the FACT that a mark is being allocated for
 - Ticks must be kept SMALL, as various layers of moderation may take place
- Incorrect answers must be marked with a clear, neat cross: ✕
 - Use MORE than one cross across a paragraph/discussion style questions to indicate that all facts have been considered
 - Do NOT draw a line through an incorrect answer
 - Do NOT underline the incorrect facts

For the following action words, ONE word answers are acceptable: **list, name, state, identify**

For the following action words, a FULL sentence must be written: **describe, explain, evaluate, analyse, suggest, differentiate, distinguish, define, discuss, why, how**

The following action words need to be read within its context to determine whether a ONE- word answer or FULL sentence is required: **provide, what, tabulate and give**

NOTE THE FOLLOWING

- If the numbering is incorrect or left out, as long as the sequence of answers to questions is followed candidates can be credited
- Spelling errors if recognisable, award the marks provided the meaning is correct.
- Be sensitive to the sense of an answer, which may be stated in a different way
- In questions where a letter is the accepted response, but the learner writes the actual answer- award marks.
- There will be additional guidelines for the marking of certain questions. (*)

TOTALLING AND TRANSFERRING OF MARKS

- Each sub-question must be totalled
 - Questions in Section A has five sub-sections, therefore five sub-totals per question required. Section B has three sub-sections and three sub-totals.
 - Sub-section totals to be written in the right-hand margin at the end of the sub-section and underlined
 - Sub-totals must be written legibly
 - Leave room to write in moderated marks on different levels
- Total sub-totals and transfer total to top left-hand margin next to question number
- Transfer total to cover of answer book

QUESTION 1

- 1.1.1 A (South Atlantic High) (1) ✓
 1.1.2 B (Kalahari High) (1) ✓
 1.1.3 B (South Indian) (1) ✗

2

- 1.2.1 Melting snow ✓
 1.2.2 Mouth ✗
 1.2.3 Third order ✓

2

- 1.3.1 Katabatic ✗
 1.3.2 1 occurs during the day while 2 occurs at night ✓✓
 1.3.3 Cold air rolls down into the valley and forms an inversion ✓✓

6

- 1.4.1 Shape of front concave ✗
 Steep gradient of front ✓

- 1.4.2 Warm air undercuts the cold air ✗

- 1.4.3 Air behind the cold front is colder than the air in front. Cold air moves faster than warm air ahead of it. Cold front catches up with the warm front. ✓✓✓✓

7

- 1.5.1 (a) A river that only flows all year round ✗

- (b) The river channel is wide ✗

- (c) Regularity of rainfall and the soil type over which the streams flow. ✓✓✓✓

- 1.5.2 Gauteng and the Eastern Cape ✗

- 1.5.3 The cost of food production will increase as it is costly to buy purified water. Farmers will have to buy more chemicals to purify water. Chemicals cost a lot and this will increase production costs. It will be costly to purify water for use in electricity generation. These costs will be included in electricity prices. Costs will increase the price of electricity during production. There will be less clean water to generate hydro- electricity. ✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓

13

AFDELING A: KLIMAAT EN WEER EN GEOMORFOLOGIE**VRAAG 1: KLIMAAT EN WEER**

1.1	1.1.1	D (1)		
	1.1.2	B (1)		
	1.1.3	A (1)		
	1.1.4	B (1)		
	1.1.5	D (1)		
	1.1.6	C (1)		
	1.1.7	C (1)		
	1.1.8	D (1)	(8 x 1)	(8)
1.2	1.2.1	Z (1)		
	1.2.2	Y (1)		
	1.2.3	Y (1)		
	1.2.4	Z (1)		
	1.2.5	Z (1)		
	1.2.6	Y (1)		
	1.2.7	Z (1)	(7 x 1)	(7)
1.3	1.3.1	Weste (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.2	Kouefront (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.3	A (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.4	Die windspoed agter die kouefront is vinniger (30 knope) (2)		
	1.3.3.	Die windspoed agter die warm front is stadiger (10 knope) (2)		
		Voor die kouefront is die lug warmer/minder dig/licter (2)		
		Voor die warm front is die lug kouer/digter/swaarder (2)		
		Warm front gebruik energie om vorentoe te beweeg en en te styg (2)		
		Die drukgradiënt wat met die kouefront geassosieer word, is steiler (2)		
		[ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)

- 1.3.5** Kloksgewyse sirkulasie van lug (2)
GEE BEWYSE UIT DIE SKETS DAT DIE MIDDELBREDTE SIKLOON IN DIE SUIDELIKE HALFROND AANGETREF WORD.
 Posisie van die laagdruk is suid van die sisteem (2)
 Warm sektor / Koue front is in die noorde (2)
 Koue sektor / Warm front is in die suide (2)
 Krimping van die wind vind plaas (2)
 Apeks is in die suide (2).
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 1.3.6** (a) Z (2) (1 x 2) (2)
- GEE 'N BEWYS DAT 'N KOUEFROONT OKKLUSIE IS.
 (b) Die lug agter die kouefront is kouer (10°C) as die koel lug voor die warm front (14°C) (2)
 Die kouefront simbool is by die apeks van die middelbreedte sikloon (2)
 Koue front raak aan die oppervlak (2)
 Koue front het die warm front opgelig (2)
 Cumulonimbus wolke sigbaar (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- VERDUIDELIK HOE DIE KOUEFROONT OKKLUSIE ONTWIKKEL HET.
 (c) Die kouefront wat vinniger beweeg onderskep die warm front/steek (✓) die warm front verby (2)
 Die warm lug word geforseer om te styg (✓), wat veroorsaak dat die v
 Die warm lug (voor die warm front) (✓) is heeltemal opgelig (2)
[ENIGE TWEE – Aanvaar 2 x 1 indien nie gekwalifiseer nie] (2 x 2) (4)
Gedeeltelike nasien riglyn
Proses: 1. onderskepping
2. Styging
3. Posissie
- 1.4** **1.4.1** 20 Februarie (1) (1 x 1) (1)
- 1.4.2** Batsirai is in die tropiese oostewindgordel geleë (2)
GEE EEN REDE VIR HIERDIE BEWEGING.
 Word deur die oostelike-/pasaatwinde gedryf (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 1.4.3** Die tropiese sikloon het die land bereik (Madagaskar) (2)
STEL TWEE REDES VOOR VIR DIE GROOT AFNAME IN WINDSPOED TUSSEN 20 EN 25 FEBRUARIE 2022.
 Wrywing oor Madagaskar (2)
 Afname in voginhoud (2)
 Minder latente hitte beskikbaar (2)
 Die tropiese sikloon het hoër breedtegrade/koeler waters binnegegaan (2)
 Atmosferiese druk neem toe (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

1.4.4	HOE KAN STORMSTUWINGS (STORMDEINGEN) 'N NEGATIEWE IMPAK OP DIE FISIESE OMGEWING AAN DIE OOSKUS VAN MADAGASKA R HÊ?	Kusgebiede word oorstrom (2)		
		Hervorming van die kuslyn (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Verhoogde gronderosie (2)		
		Moontlikheid van massabeweging (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Vernietiging van biodiversiteit (aanvaar voorbeelde)(2)		
		Vernietiging van habitatte (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Besoedeling van waterbronne (2)		
		Besoedeling van grond (2)		
		(Aanvaar) Skade aan infrastruktuur (aanvaar voorbeelde) (2)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
1.4.5	VERDUIDELIK DIE BELANGRIKHEID VIR MADAGASKA OM TROPIESE SIKLONE SOOS BATSIRAI TE MONITOR.	Die gebied ervaar gereeld tropiese siklone (2)		
		Om die pad van 'n tropiese sikloon waar te neem (2)		
		Om die ontwikkeling van 'n tropiese sikloon waar te neem (2)		
		Maak gevorderde weervoorspellings moontlik (2)		
		Maak die insameling van data oor reënvaltempo/windspoed moontlik (2)		
		Effektief in die verskaffing van vroeë waarskuwingstelsels (2)		
		Om die impakvlak van die stelsel te verminder (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Om voorbereid te wees en moontlike skade te beperk (aanvaar voorbeelde) (2)		
		Omgenoeg tyd te kry om te ontruim (2)		
		Om noodprosedures te beplan/voor te berei (aanvaar voorbeelde) (2)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
1.5	1.5.1	Somer (1)	(1 x 1)	(1)
1.5.2	GEE 'N REDE VIR JOU ANTWOORD OP VRAAG 1.5.1.	Swak dalende lug (2)		
		Die inversie-laag is bo die eskarp/plato (2)		
		Vogtige (aanlandige) winde bereik die binneland (2)		
		Nat toestande oor die binneland (2)		
		[ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
1.5.3	IDENTIFISEER TWEE FAKTORE, SIGBAAR IN DIE SKETSE, WAT DIE KLIMAAT VAN SUID-AFRIKA BEINVLOED.	Plato (1)		
		Hoogte bo seevlak (1)		
		Seestrome (1)		
		Inversielaag (1)		
		Dalende lug/Kalahari hoog (Antisikloniese sirkulasie) (1)		
		Afstand vanaf die see (1)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
1.5.4	VERDUIDELIK DIE ROL WAT DALENDE LUG IN DIE ONTWIKKELING VAN DIE INVERSIELAAG SPEEL.	Soos lug daal word dit saamgepers en verhit sodoende (2)		
		Adiabatese verhitting as gevolg van dalende lug (2)		
		[ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)

1.5.5 Skets (A)

IN 'N
PARAGRAAF
VAN
ONGEVEER
AGT REËLS,
BESKRYF
HOE DIE
POSISIE VAN
DIE
INVERSIELAA
G IN SKETSE
A EN B DIE
HOEVEELHEI
D REËNVAL
IN DIE
BINNELAND
VAN SUID-
AFRIKA
BEÏNVLOED.

Die inversie-laag is bo die vlak van die plato/eskarp (2)

Vogtige lug vloei die binneland binne (2)

Onstabiele toestande veroorsaak dat lug styg (2)

Kondensie kom voor en wolke vorm (2)

Meer reënval tot gevolg (2)

Skets (B)

Die inversie-laag is onder die vlak van die plato/eskarp (2)

Vogtige lug kan nie die binneland bereik nie (2)

Stabiele toestande veroorsaak wolklose toestande (2)

Minder/Geen kondensasie kom voor (2)

Min of geen reënval tot gevolg (2)

[ENIGE VIER – MOET SOMER EN WINTER TOESTANDE INSLUIT]

(4 x 2)

(8)

[60]

VRAAG 2 - GEOMORFOLOGIE

2.1	2.1.1	B (1)		
	2.1.2	B (1)		
	2.1.3	A (1)		
	2.1.4	B (1)		
	2.1.5	A (1)		
	2.1.6	B (1)		
	2.1.7	B (1)		
	2.1.8	B (1)	(8 x 1)	(8)
2.2	2.2.1	D (1)		
	2.2.2	C (1)		
	2.2.3	C (1)		
	2.2.4	B (1)		
	2.2.5	C (1)		
	2.2.6	B (1)		
	2.2.7	C (1)	(7 x 1)	(7)
2.3	2.3.1	Permanent (1)	(1 x 1)	(1)
	2.3.2	Dendritiese dreineringspatroon (1)		
		Volume water vermeerder vanaf oorsprong tot monding (1)		
		Hoë watertafel (1)		
		Sytakke word deur interfluviale skeidings geskei (1)		
		2 ^{de} orde stroom (1)		
		Lae dreineringsdigtheid (Min sytakke) (1)		
		Permanent / Standhoudende rivier (1)		
		Die rivier sny die watertafel (in die nat en droë seisoen) (1)		
		Geleidelike gradiënt (1)		
		Die sytakke sluit skerphoekig by die hoofstroom aan (1)		
		[ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)

NOEM TWEE
KENMERKE
VAN DIE
RIVIERSTEL
SEL
SIGBAAR IN
DIE SKETSE.

2.3.3 Minder plantegroei by A (2)

GEE BEWYSE UIT DIE SKETS DAT DIE OPPERVLAK -AFLOOP GROTER BY A AS BY B IS.

Meer sytakke voed die kanaal by A (2)

Die kanaal by A is wyer (2)

Hoër volume water by A (Die lyn wat die rivier aandui is dikker by A) (2)

A is in die middel- of benede-loop (2)

Hoër stroom-orde by A (2)

[ENIGE TWEE – KAN ANTWOORD MET VERWYSING NA B] (2 x 2) (4)**2.3.4 (a) Z (2)**

(1 x 2) (2)

GEE 'N REDE VIR JOU ANTWOORD OP VRAAG 2.3.4(A).

(b) Die rivier sny die nat en droë watertafels (2)

(1 x 2) (2)

2.3.5 (a) Dit sal die watertafel verlaag (2)

(1 x 2) (2)

HOE SAL 'N AFNAME IN NEERSLAG DIE VOLGENDE AFFEKTEER:

(b) Dit verander na 'n periodiese of episodiese rivier (nie-standhoudend)

(2)

Die tipe rivier bly onveranderd (2)

[ENIGE EEN]

(1 x 2) (2)

2.4.1 Laer (1)

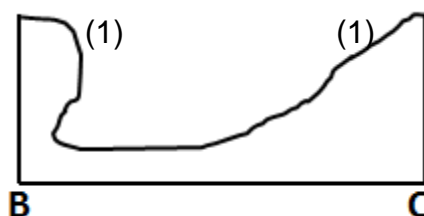
(1 x 1) (1)

2.4.2 Meander (1)

(1 x 1) (1)

2.4.3 (a)

TEKEN 'N RUWE DWARSSNIT VANAF B NA C.

Punte word toegeken vir die korrekte vorm van die stoot- (steil) en glyoewers (geleideliker)

(2 x 1) (2)

(b) B (1)

(1 x 1) (1)

GEE 'N REDE VIR JOU ANTWOORD OP VRAAG 2.4.3(B).

(c) Die rivier **vloei vinniger** (by die stootoewer) (2)Die rivier het **meer energie** (2)**[ENIGE EEN]**

(1 x 2) (2)

2.4.4 Die buite-oewer van die rivier word geërodeer (2)

IN 'N PARAGRAAF VAN ONGEVEER AGT REÛLS, BESKRYF DIE PROSESSE WAT DIE VERANDERING VAN FLUVIALE LANDVORM A IN 'N HOEFYSTER MEER BY D TOT GEVOLG GEHAD HET.

Neerlating/Afsetting by die binne-oewer (2)

Herhaaldelike erosie en neerlating veroorsaak dat die nek nouer word (2)

Meanderlus ontwikkel (2)

Gedurende oorstromings sny die rivier deur die meandernek (2)

Neerlating/Afsetting kom by die nek van die meanderlus voor (2)

Die meanderlus is nou vanaf die hoofstroom geskei en 'n hoefystermeer vorm (2)

[ENIGE VIER]

(4 x 2) (8)

2.5	2.5.1	Departement of Waterwese (1)	(1 x 1)	(1)
	2.5.2	Rioolfasiliteite (1)		
	<small>IDENTIFISEER TWEË BRONNE WAT 'N NEGATIEWE IMPAK OP DIE WATERGEHAL TE VAN DIE DONALDSON- DAM HET.</small>	Mynbou gebiede (1)		
		Informele nedersettings (1)		
		[ENIGE TWEË]	(2 x 1)	(2)
	2.5.3	Toets / monitor die waterkwaliteit (2) (aanvaar voorbeelde)		
	<small>WAAROM IS DIE WARTERTOET SPUNTE BELANGRIK?</small>	Identifiseer die oorsprong van die waterbesoedeling (2)		
		Kontroleer die vlak van waterbesoedeling (2)		
		Verseker dat die ekosisteem gesond bly (2)		
		Verseker dat die ekosisteem in balans bly (2)		
		Bewaar die biodiversiteit (2)		
		Om deurlopende navorsing en voorspellings te doen (2)		
		Om te verseker dat water veilig is vir mense om te gebruik (2)		
		Om te help met behoorlike waterbestuur (2)		
		Om te verhoed dat mense (wateroordraagbare) siektes kry (2) (aanvaar voorbeelde)		
		[ENIGE TWEË]	(1 x 2)	(2)
	2.5.4	Die plaagdoders/onkruidodders beland in die riviere (2) (aanvaar voorbeelde)		
	<small>HOE VEROORSAAK K LANDBOU PRAKTYKE IN DIE MOOIRIVIER- OPVANGSGEBIED WATERBES OEDELING VAN DIE RIVIERSTELSEL?</small>	Die beesmis/afval word in riviers gewas (2)		
		Kunsmis beland in die riviere (2)		
		Swak boerderymetodes veroorsaak gronderosie (2) (aanvaar voorbeelde)		
		Die verwydering van plantegroei verhoog afloop van meer besoedelde materiaal in water (2)		
		Besproeiing/boerdery besoedel die water (2)		
		[ENIGE TWEË]	(2 x 2)	(4)

2.5.5

STEL DRIE
VOLHOUBAR
E
STRATEGIEË
VOOR WAT
GEIMPLEME
NTEER KAN
WORD OM
DIE
WATERGEH
ALTE IN DIE
MOOIRIVIER-
OPVANGSG
EBIED IN
STAND TE
HOU.

Verminder die gebruik van plaagdoders/onkruidodders (2)

Skep 'n buffersone vir die Mooirivier-opvangsgebied (2)

Beoefen groen landbou (aanvaar voorbeelde) (2)

Maak die myne langs die oewers toe (2)

Bestuur storting van industriële afval (aanvaar voorbeelde) (2)

Verminder ontbossing (2)

Verminder besoedeling van (grond-) water (2)

Implementeer wetgewing (aanvaar voorbeelde) (2)

Verskaf aansporingsmaatreëls (aanvaar voorbeelde) (2)

Skep bewustmaakheid (aanvaar voorbeelde) (2)

Implementeer afvalwater behandeling (2)

Verseker stormwater bestuur (2)

Verseker bewaring van vleilande (2)

Behoorlike grondgebruikbeplanning (aanvaar voorbeelde) (2)

Gereelde toetsing (aanvaar voorbeelde) (2)

Verbeter infrastruktuur in informele nedersettings (aanvaar voorbeelde) (2)

Handhaaf watersuiweringsaanlegte (2)

Gereelde omgewingsimpakstudiestudies (2)

Bebossing / Herstel die vloedvlakte/oewersone (2)

[ENIGE DRIE]

(3 x 2)

(6)
[60]

TOTAAL AFDELING A: 120

AFDELING B

VRAAG 3: GEOGRAFIESE VAARDIGHEDE EN TEGNIEKE

3.1 3.1.1 B (1) (1 x 1) (1)

3.1.2 A (1) (1 x 1) (1)

3.1.3 Afstand = **Kaartafstand x Kaartskaal**

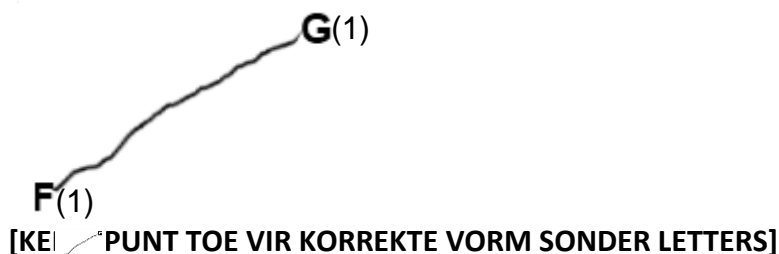
BEREKEN DIE
REGUITLYN-
AFSTAND IN
METER (M)
WAT DEUR
DIE KRAGLYN
GEDEK
WORD.
VANAF 6 IN
BLOK B3 TOT
BY 7 IN BLOK
C5.

$$= 9 (1) \text{ cm} \times 100 \text{ (Speling 8.9 tot 9.1)}$$

$$= 900 \text{ m (1) (Speling 890 m tot 910 m)} \quad (2 \times 1) \quad (2)$$

3.1.4

TEKEN 'N
VRYHAND-
DWARSPRO-
FIEL VANAF
DIE
ONTSPANNI-
NGSFASIT
EIT BY PUNT
F IN BLOK
D2 TOT BY
PUNT G IN
BLOK D3.
DUI F EN G
OP JOU
DWARSPRO-
FIEL AAN.

(2 x 1) (2)

3.1.5 Ja (1) (1 x 1) (1)

3.1.6 Totale verandering:

BEREKEN DIE
MAGNETIESE
DEKLINASIE
VIR 2022. DIE
VERSKIL IN
JAAR IS 6
JAAR EN DIE
JAARLIKSE
VERANDERIN-
G IS 9'
WESWAARTS.

Magnetiese deklinasie vir
2022:

$$9' \times 6 \text{ jaar} = 54' (1)$$

$$24^{\circ} 42'$$

$$+(1) 54'$$

$$24^{\circ} 96'$$

$$25^{\circ} 36' \text{ wes van ware noord (1)} \quad (3 \times 1) \quad (3)$$

3.2 3.2.1 C (1) (1 x 1) (1)

3.2.2 (a) oggend (1) (1 x 1) (1)

(b) Die skaduwees val in 'n suidwestelike rigting (2) (1 x 2) (2)

3.2.3 Reënval is seisoenaal (2) (1 x 2) (2)

3.2.4 (a) Die rivier na die dam toe (1)

RIVIER H IN
BLOK B1
VLOEI OOR
DIE
ALGEMEEN IN
'N
NOORDOOST-
ELIKE
RIGTING. GEE
KAARTBEWYS
E OM HIERDIE
STELLING TE
ONDERSTEUN

Die V-vormige kontoerlyne wys in 'n suidwestelike rigting (1)
Hoogte daal in 'n noordelike rigting (1)

[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)

GEE BEWYSE
WAAROM DIE
TIPE VLOEI
VAN RIVIER H
MET
LAMINÊRE
VLOEI
GEASSOSIEE
R WORD.

- (b) Plat/Geleidelike helling (2)
Wydverspreide kontoerlyne (2)
[ENIGE EEN]

(1 x 2) (2)

3.2.5 B (1)

(1 x 1) (1)

- 3.2.6 Eenvormige/Uniforme weerstand (2)
Horizontaalliggend (2)
[ENIGE EEN]

(1 x 2) (2)

3.3 3.3.1 D (1)

(1 x 1) (1)

3.3.2 primêre (1)

(1 x 1) (1)

- 3.3.3 Hoër aantal beeldelemente (pixels) was gebruik (1)
Die beeldelemente (pixels) is kleiner (1)
Nabyaansig (1)
Beter gehalte kamera of lens was gebruik (1)
[ENIGE EEN]

(1 x 1) (1)

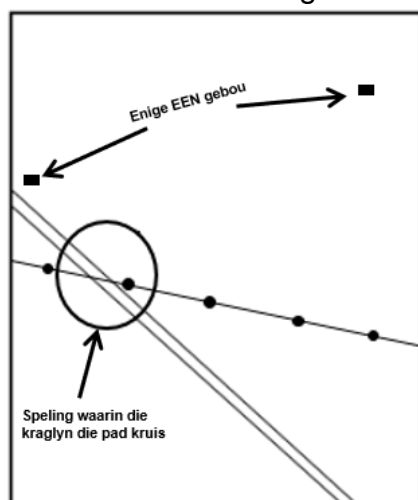
3.3.4 Verskynsels is duidelik sigbaar (aanvaar voorbeelde) (2)

(1 x 2) (2)

- 3.3.5 Kraglyn (1)
Geboue (1)
[ENIGE EEN]

(1 x 1) (1)

3.3.6 Infrastruktuur-data laag

- 1 punt vir korrekte verwysingsimbool (met verwysende na VRAAG 3.3.5).
1 punt vir die teken van die kraglyn waar dit die pad kruis / 1 punt vir die korrekte posisie van die gebou

(2 x 1) (2)

TOTAAL AFDELING B: 30
GROOTTOTAAL: 150